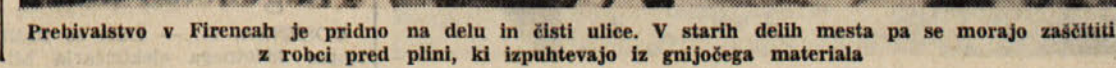

Politični odbor OZN je pozv
vse nejdreske države, naj začne
razgovore in, če se ne uspejo

ZAHTEVE DEŽELNEGA ODBORA CGIL

Nujna ureditev rečnih strug od izvira do izliva v morje

Zadnje poplave so prizadele iste kraje, ki so že lani postali žrtve podobnih elementarnih nesreč - Neodložljivi ukrepi za ublažitev posledic sedanje katastrofe

Deželni odbor CGIL je poslal včeraj predsedniku deželnega odbora dr. Berzantiju sledečo spomnico:

9. t. m. se je sestal deželni odbor CGIL za Furlanijo-Juljsko krajino v Vidnu in proučil položaj, ki je nastal sprito poplav v začetku novembra.

Deželni odbor je ugotovil, da je tokrat največja škoda nastala na istih področjih, ki so bila prizadeta po vremenski ujmi septembra leta 1965, in sicer na področju ob Tilmentu, Livenzi in obalnem pasu gornjega Jadrana.

Uničevalna vodna sila je prizadela industrijske, trgovske in obrtniške obrate ter kmetijske posesti, v katerih je bilo zaposlenih nad 10.000 delavcev in v katerih je bilo delo ustavljeno od 15 dni do šest mesecev, v kmetijskih posestvih pa morda tudi za več časa.

Skupno z izgubo zaposlitve ali suženjajo z dela so utrpeli delavci tudi človeške žrtve, stanovanja so jim bila uničena ali poškodovana, hkrati jim je bilo uničeno ali poškodovano vse pohištvo, uničeni so jim bili pridečki in živina, na področjih, ki jih je zalila morska voda, pa ne bodo imeli pridevkov tudi v prihodnjih letih.

Deželni odbor CGIL poudarja, da je vprašanje ponovne zaposlitve povezano z vprašanjem obnove uničenih in poškodovanih proizvodnih dejavnosti, ki so pogojene ne samo razpoložljivim gospodarskim sredstvom, marveč tudi jamstvu, da se kaj takega ne bo več zgodilo.

Deželni odbor CGIL izjavlja, da so javne oblasti krive za huda opustošenja v deželi Furlaniji - Juljski krajini zaradi malomarnosti, ki so jo pokazale zlasti po poplavih leta 1965, kar jim je narekovalo, da bi morale poskrbeti za takojšnji program ureditve voda. Dejstvo je, da bi se morali takoj spoprijeti z vprašanjem hribovskih hudournikov, ki so jih po izgradnji jezer za hidroelektrične centrale popolnoma opustili, tako je bilo močno spreminjeno prejšnje ravnanje, zlasti zaradi dejstva, da so izredno velike padavine prisilile vodne tokove, da so si utirili nove poti proti morju. Iz tega sledi potreba po regulaciji vodnih tokov skupno s pogozdovanjem in utrjevanjem naselbin in raznih naprav.

Skupno z ureditvijo hribovskih rek bi morale poplave iz leta 1965 tudi opozoriti na neodpornost rečnih obramb v nižini, ki so bile in so oslabilene zaradi ozkih grič, v katerih so reke utegnile, ki že v normalnih razmerah predstavljajo nevarnost, v izrednih pa niso v nobenem primeru sposobne, da bi vzdržale ogromne količine vode, ki prihajajo v dolino iz umetnih hidroelektričnih jezer in padavinskih področjih.

To resno stanje se je že poslabšalo zaradi usmeritve voda iz rečnega področja Piave v reke naše dežele.

Za deželo Furlanijo - Juljsko krajino se sedaj postavlja nujno vprašanje programa del za spajanje voda in utrjevanje gorskih vodnih področij ter za gradnjo kanalizacije in obrambnih nasipov, ki bodo ustrezali potrebam sedanjih količin voda ter spuščanja vode iz umetnih hidroelektričnih jezer v vodne tokove. Skupno s tem pa je treba ob morju zgraditi obrambne naprave, ki ne bodo tako krhke kot sedanje.

Sprito tega deželni odbor CGIL poziva deželno oblast, naj takoj začne sestavljati načrte za ureditev

hudournikov, rek in obmorskih naprav; kar pa ni v njeni pristojnosti, naj zahteva državni denarni prispevek na osnovi člena 50 deželnega posebnega statuta. To je tembolj nujno tudi zaradi vsedravnega gospodarskega načrta, ki je sedaj v razpravi v parlamentu, in ki ne daje prednosti tem potrebam, ki so za deželo Furlanijo - Juljsko krajino edini pogoj za njen gospodarski in socialni razvoj.

Deželni odbor CGIL, potem ko izraža svojo pohvalo pokrajinskim in krajevnim organizacijam ter delavcem, ki so se neumorno trudili, v nekaterih primerih celo z žrtvovanjem lastnega življenja, da bi olajšali trpljenje prizadetega prebivalstva in da bi rešili, kar se je resiti dalo, da bi omogočili čimprejšnjo vzpostavitev rednega življenja in dela na vseh prizadetih področjih, zahteva takojšnji poseg deželnih in državnih oblasti na sledečih področjih:

1. Obnove potrebni skladov za takojšnjo uveljavitev deželnega zakona o denarni pomoči družinam, ki jim je bilo uničeno ali poškodovano imetje;

2. zagotovitvi delavcem poplavljenih proizvodnih podjetij in delavcem, ki niso mogli redno vrtniti svojega dela, plačilne pomoči v višini pogodbenih plačil do ponovne zaposlitve;

3. takoj izplačati vso odškodnino in prispevke industrijskim, trgovskim in obrtniškim podjetjem ter kmetijskim posestvom, ki so bili oškodovani ob poplavi leta 1965, in jim doslej se niso bili izplačali;

4. oprositi plačevanja davkov in raznih pristojbin ter ustavitvi plačevanje zapadlih dolgov vsem industrijskim, trgovskim in obrtniškim podjetjem ter kmetijskim posestvom in posameznikom, ki so bili prizadeti, da se omogoči čimprejšnja gospodarska in socialna obnova;

5. dodeliti dolgoročna in brezobrestna posojila, da se omogoči takojšnja obnova in popravilo nastale škode in s tem začetek obratovanja;

6. ponovstaviti postopek za dobičkanje deželnih prispevkov, kar danes zavira pravočasno uveljavitev zadevnih zakonov.

Deželni odbor je mnenja, da mora biti vsaka pomoč podjetjem dana pod pogojem, da obdržijo v službi vse osebe, ki so bile zaposlene pred ujmo, in v jamstvu, da dejavnosti ne bodo izseljene iz dežele.

Deželni odbor poudarja, da bo kakršni koli prispevek za gospodarski in socialni razvoj Furlanije, Juljske krajine in Goriške Karne, ne bo za jamčena prebivalstvu mirna prihodnost in če ne bodo takoj začeli izvajati program za ureditev hribovskih voda, vodnih tokov v ravnini in obalnih zaščitnih naprav.

Uničena na Finskem tovarna dinamita

HELSINKI, 11. — Strahovita eksplozija je popolnoma uničila tovarno dinamita v mestu Juvaskyla v osrednji Finski. Do eksplozije je prišlo v ranih jutranjih urah. Pri nesreči so izgubili življenje 4 delavci, a mnogo drugih je bilo ranjenih.

Eksplozija je nastala ob 6.15, ma-

lo pred začetkom dela ter je skoraj popolnoma uničila tovarno, ki pripada državnemu društvu «Rikkilapso». Ne ve se še za vzroke eksplozije.

Nenavadna smrt 8-letnega šolarja

PINEROLO, 11. — Osemletni Claudio Malnot je davi nenadoma umrl, kmalu potem, ko mu je postalo slabo v učilnici osnovne šole v vasi S. Giovanni.

Ko je učitelj opazil, da je deček postal slabo, ga je naložil na svoj avto ter odpeljal v bolnišnico v Pineroło. Žal pa je mali Claudio izdihnil še med prevozom, verjetno zaradi neke srčne hibe.

RAZKLANOST NA JUGU ARABSKEGA POLOTOKA

Ob proglasitvi neodvisnosti utegnejo v Adenu pokati strojnice

Britanska okupacija je povzročila izredno zapleten položaj ki ne obeta nič dobrega nameravani novi državni tvorbi

LONDON, novembra. — Osebnih odposlanec britanskega zunanjega ministra Browna je zadnje dni v Adenu preverjal obzibo, da pripadniki britanske vojske policije in drugi «sistematično» mučijo arabske zapornike v Adenu. O tem govori nedavno poročilo švedske sekcije Mednarodne amnestije, organizacije, ki ugotavlja ravnanje z jetniki po raznih delih in opozarja svetovno javnost na posamezne primere.

Poročilo, ki je dvignilo precej prahu v Britaniji in na Srednjem vzhodu, sloni na petih zapisekih izjavah, ki so jih dali dr. Selahadin Rastgeldi, predstavnik Mednarodne amnestije, bivši zapornik. Mednarodna amnestija je predlagala, da bi prelevalo v Adenu «eksploziv» britanskega Foreign Officea, v kateri bi bili tudi zaporniki Mednarodne Rdečega križa. Poslala je tudi pismo premieru Wilsonu, v katerem ga naproša, naj pošlje komisijo v Aden, ki naj bi ugotovila, ali mučijo zapornike.

Dr. Rastgeldi, ki je po rodu Kurd in je napisal poročilo na temelju svojih ugotovitev med bivanjem v Adenu, poudarja, da se ne bo pritožuje nad navadnimi britanskimi vojniki, ki vzdržujejo red v Adenu. «Šel sem skozi mnogo osebni blokov in videl, kako preiskujejo Adencane. Vojaki so bili vljudni. Mislim, da krivci niso na vodni prijetni in prijazni, pač pa tisti vojaki, ki aretirajo ljudi,» pravi dr. Rastgeldi.

Predstavnik Mednarodne amnestije v Londonu Peter Benenson pravi, da se zasliševanje začne z aretacijo v skladu z nacistično tehniko «Nacht und Nebel» — dobesedno «Noč in megla». Vojaki pridejo po osumljenca v zgodnjih jutranjih urah in ga odpeljejo v zapor. Poslej ni o njem ne duha ne sluha in družina ne ve, kaj se z njim dogaja. Poročilo omenja dva zapora, kamor pošiljajo politične osumljenke — Fort Marbuta («Zaprta trdnjava») in zapor Al Mansura. Dr. Rastgeldi pa je slišal, da jih zaslišujejo tudi na britanski fregati, ki je zasidrana pred Adenom. Pripominja pa, da ne ve, kako se lažja imenuje. Med bivanjem v Adenu mu niso dovolili, da bi obiskal katere koli od teh mest. Kaj se v resnici dogaja, vedo le zaporniki, ki so jih izpustili. Tisti, s katerimi je govoril dr. Rastgeldi, niso utrpeli trajnih telesnih poškodb, pač pa hude psihološke posledice, nekakšno travmo.

Imena bivših zapornikov je dr. Rastgeldi posredoval promoserjska Narodna fronta za osvoboditev okupiranega Juge, toda ta je hotel preveriti podatke tudi pri britanskem visokem komisaratu v Adenu. Vendar britanska okupacija v Adenu niso hotela sodelovati s predstavnikom Mednarodne amnestije.

Po izjavah zapornikov uporablja britanski zasliševalci več načinov mučenja. Osumljenec mora dolgo stati med zasliševanjem na celici. Ne dovolijo jim, da bi spali po več dni. Ponujajo jim hrano in jim jo vzamejo, preden začne jesti. Silijo jih, da sedijo v vodi. Tepejo jih po spolovilih. Ugašajo jim cigarete na koži. Silijo jih, da teka v krogih, dokler se ne zgrudijo. Ne dovoljujejo jim, da bi šli na stranišče.

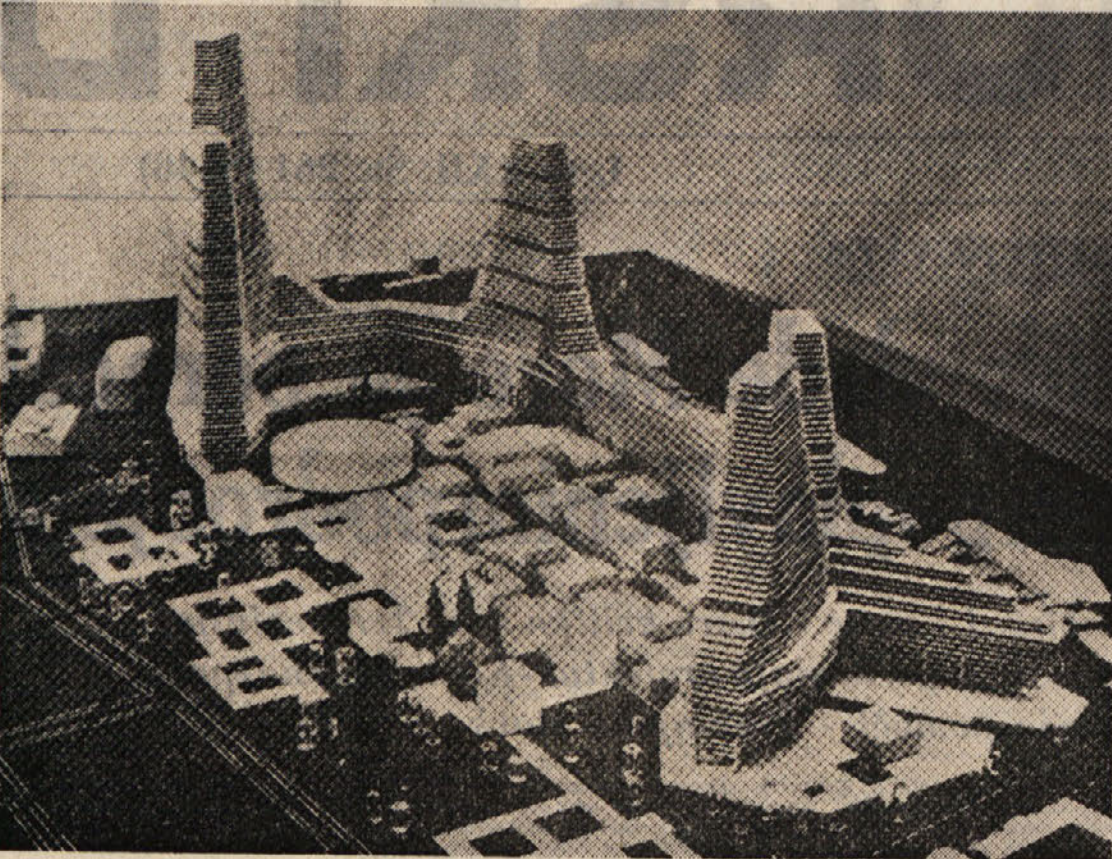
Po mnenju dr. Rastgeldija, sta za take metode krivi britanska vojaška policija in britanska obveščevalna služba, ki sta menda precej neodvisni, ker ni pravega sodelovanja med britanskimi oblastmi in policijo. Namen takih metod pri zasliševanju ni samo izvele iz osumljenec priznanje o njihovi krivdi, ampak tudi priznanje o drugih «teroristih», ki britanski policiji še niso znani.

Del britanskega tiska je skušal zmanjšati vtis teh obtožb. Priznal je, da so morda potrebne nekatere bolj «surove» metode, toda, kako naj se sicer Britanci obvarujejo pred ljudmi, ki mečejo bombe podnevi in ponoči in ogrožajo življenja ne samo britanskih vojakov, ampak tudi adenskega prebivalstva. Dopolnilnik «Daily Telegrapha» iz Adena opozarja tudi na položaj na drugi strani meje, v Adenu, ki pravi: «To pravno diaspore (poročilo Mednarodne amnestije) je v osterm naprotju s «takojšnjo pravico», ki so jo deležni ljudje onkraj meje v Jemenu, kjer so istega dne obsodili in ustrelili sedem osumljenih teroristov. Oče enega izmed ustreljenih Abdel Hamid Salah Rijski, adenski trgovec jemenskega rodu, je poslal brozjavke Mednarodni amnestiji, OZN in Arabski ligi, da bi preiskali to zadevo.»

Skratka, nekateri zagovorniki britanske policije v Adenu skušajo odvrniti pozornost od Adena in jo usmeriti v Jemen, na sedanje obračune v republikanskih krogih, na čistko, toda to ni odgovor na obtožbe Mednarodne amnestije. Drugi posredno opravičujejo nekatere bolj «surove» metode z njo, z dejavnostjo teroristov. Ali so metalci bomb res tako nevarni Britancem?

«Čeprav so v zadnjem letu v Adenu ubili tri ali štiri neznane osebnosti,» piše «Guardian» dopisnik Clare Hollingworth iz Adena, «se večina turistov, ki obiščejo Aden, ne zaveda, da je v mestu tako »izjemno stanje». Skoraj ves trgovski del mesta je »odrezan» za britanske vojske in njihove soročnike, v «Kraterju» pa nemehno patrulirajo vojaki, do katerih se prebivalci vedijo izredno prijazno. Ni čuditi, da »skrah». Ročne bombe, ki jih pogostokrat mečejo mladi fantje, neizurjeni in neizkušeni, so na splošno nenevarne — včasih pozbijo celo potegniti za sprožilec.»

Dopisnik pripominja, da imajo pronasercji «teroristi» mine, da pa jih »zelo neradi uporabljajo». Iz številnih dopisov britanskih

V teh petih nebotičnikih v Hamburgu bo stanovalo 20.000 ljudi

BORBA PROTI BOLEZNI STOLETJA

Bolgarski «RTA-191» nas bo rešil pred rakom?

Dva mlada učenjaka iz Razgrada sta izdelala serum, ki je baje uspešen tudi pri zdravljenju najtežjih rakastih obolenj

BEograd, 11. — Dva mlada bolgarska zdravnik sta baje izdelala serum s katerim se utegne zdraviti rakasta obolenja celo v najbolj razvitih oblikah. Vest je postala tisku pomočnik bolgarskega ministra za zdravstvo prof. Georgij Nastev, in sicer v intervjuju beograjskemu listu «Večerne novosti».

Mlada bolgarska znanstvenika, dr. T. Karavasilov in dr. H. Zabilov, ki delata na zdravniški kliniki v Razgradu (mestec, ki se nahaja na severovzhodu Bolgarske), sta napravila številne poskuse ter se jima je na kraju posredilo, kot je dejal pomočnik ministrstva za zdravstvo, da sta izkoristila teorijo o protitelesih. Pri tem se jima je posredilo, da sta izdelala serum «RTA-191», katerega sta najprej preizkusila, in sicer uspešno, na raznih živalih, in potem na 40 bolnikih, ki so boleli na raku. Čeprav so bili nekateri izmed njih neozdravljivi bolni, so zdravniki ugotovili, da jih je 25 popolnoma ozdravelo.

Pomočnik ministra je nadalje izjavil, da ne bodo dodeljevali zdravljenja nikomur, neodvisno od koga prihajajo zadnje zahteve, pred prihodnjim aprilom. Tedaj bosta namreč izšla »elja «RTA-191» objavila rezultate svojih znanstvenih raziskav. Pomočnik ministra je nadalje izjavil, da bodo posredovali

«Goriška srečanja» št. 3

Izšla je tretja številka revije «Goriška srečanja». Med drugimi članki je v tej številki tudi razprava o turističnih možnostih in perspektivah v Soški dolini, razprava o prvih čitalnicah v zahodni Sloveniji ob 100-letnici njihovega ustanavljanja, članek o narečenem pesniku iz Gradeža Biagiu Marinu. Revija se tiska v 2000 izvodih.

«Pionir» št. 2

Izšla je druga številka mladinske revije Pionir, ki jo izdaja Mladinska knjiga v Ljubljani in ki smo jo na tem mestu že tolikrat priporočili.

Vedno smo tu di poudarjali, da gre pri tej reviji za resno publikacijo, ki pomeni pomagalo za šolski pouk, čeprav so v vsaki številki tudi leposlovni prispevki. Seveda pa je vsak prirejen kolikor mogoče zanimivo in opremljeno z mnogimi barvnimi ilustracijami, tako da je revija tudi po tej plati na izredno višini. Sestavki v reviji posegajo v zgodovino, umetnostno zgodovino, zemljepis, muzikologijo, zdravstvo, tehniko, kemijo, sport. S kakim duhovitim stripom in ugankami pa je poskrbena tudi za razvedrilo. Revija je najbolj primerna dijakom nižje srednje šole. Tem — in seveda njihovim profesorjem — jo še zlasti priporočamo.

Ljubljanska univerza čestita Jugoslovanski akademiji

Rektor Ljubljanske univerze je ob stoletnici Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu izročil predsedniku akademije pergamentno listino s naslednjim besedilom:

Univerza v Ljubljani, najvišja pedagogsko - znanstvena ustanova slovenskega naroda, čestita najstarejši akademiji na ozemlju jugoslovanskega naroda, čestita najstarejši akademiji znanosti in umetnosti, ob stoletnici njenega plodovitega delovanja v korist znanosti in umetnosti. S svojim delom in iniciativami akademija ni spodbujala razvoja in napredka znanstvene misli ter umetniškega ustvarjanja samo pri svojem narodu, temveč je njena vesteranska dejavnost posegala tudi k sosednjim in oddaljenim slovenskim narodom. Prav silovcem je bila Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti marsikatero spodbudo za razvijanje naše znanosti in umetnosti dolžni zahvaliti za dragoceno priložnost za pomoč. Posebno moramo poudariti naše sodelovanje na znanstvenem in umetniškem področju, ki se je razmahnilo po narodni in socialni osvoboditvi jugoslovanskih narodov za napredno socializma in utrjevanja bratstva med našimi narodi.

Še ena izmed revij založbe Sansoni

«Giornale critico della filosofia italiana», ki ga izdaja založba G. C. Sansoni v Firencah, objavlja v tretjem snopiču za l. 1966 (julij-september) spise, ki so jih priredili: Cennaro Sasso (Intorno alla storia della filosofia e ad alcuni suoi problemi); Antimo Negri (Uomo e parte e sapere diviso); Antonio Corsano (Galileo e le macchine); Alberto Caracciolo (Libertà religiosa e ateismo); Armando Plebe (Per una sociologia dell'«incomunicabilità estetica»); Bruno Lauretano (Un ambiguo cultore dell'«ambiguità»). Razen nekaj izjeme so isti avtorji prispevali tudi recenzije sedmih knjig ter manjših beležke.

OB PRISOTNOSTI ARHEOLOGOV Z VSEGA SVETA

Odprt v Bagdadu najsodobnejši muzej

V muzeju hranijo zgodovinske najdbe devetih kultur, ki so si sledile na sotočju Tigrisa in Evfrata

BAGDAD, 11. — Predsednik Aref je odprl v Bagdadu najsodobnejši muzej na svetu. Slovesnosti so prisostvovali arheologi, ki so prišli iz številnih dežel. Muzej se nahaja na zemljišču, ki meri 45.000 kv. m, a stroški za njegovo izgradnjo presegajo en milijon in 300 tisoč funtov sterlingov. Gre za pomemben kulturni objekt, ki hrani med svojimi zidovi dragocene zaklade številnih kultur, ki so si sledile v dolini Tigrisa in Evfrata.

V impozantni zgradbi je dobilo svoj sedež pravzaprav osem muzejev, ki nazorno prikazujejo zgodovinske dogodke v tej izredno razgibani deželi v prejšnjih stoletjih. Sledijo si muzeji: predzgodovinska kultura, sumerska kultura, babilonska, kaldejska, asirska, partska, sasanijska in islamska. Muzeju je priključena specializirana knjižnica, ki hrani 55.000 rokopisov, ki povedni še niso bili objavljeni.

Slovesne otvoritve muzeja se je udeležil tudi turinški župan prof. Grosso, katerega je predsednik Aref sprejel v posebni avdienci. Prof. Grosso je izročil iraškemu predsedniku veliko zlato medaljo turinškega mesta za zasluge, ki si jih je Aref pridobil na področju pospeševanja znanstvenih in zgodovinskih raziskav.

Zagoneten umor

COSENZA, 11. — Davi so našli truplo 35-letnega električarja Micheleja Branca, ki je bil uslužben

Potresni sunek na področju Pontebe

VIDEM, 11. — Davi so zabeležili v Pontebei lažje potresne sunke, ki so trajali nekaj sekund. Potresni pojav se je pojavil okoli 8. ure. Tudi pred potresom je bilo slišati silovito bobnenje, ki je odjekovalo po vsej dolini ter povzročilo potres strahu med prebivalstvom. Potres ni povzročil niti človeških žrtev niti materialne škode. Baje so se razbile samo nekatere šipe na oknih.

Kot je znano, spada področje pri Pontebei v okvir obširnejšega potresnega področja, ki ima svoje začelje v Kamniji. Verjetno gre za prelomnico v spodnjih zemeljskih plasteh, ki občasno povzročajo dolocne premike teh plasti, in s tem v zvezi lažje potresne sunke.

SINOČI IZ CAPE KENNEDYJA

Izstreljena v vesolje zadnja kabina «Gemini»

Kozmonavta Lowell in Aldrin se bosta vrnila na Zemljo v torek

CAPE KENNEDY, 11. — Nocoj ob 21.45 po srednjeevropskem času so izstrelili z raketo «Titan 2» vesoljsko kabino «Gemini 12», v kateri sta kozmonavta James Lowell in Edwin Aldrin. Po šestih minutah je kabina stopila na tri okoli Zemlje. V vesolju bo ostala približno štiri dni. Prva naloga astronautov bo sestati se z raketo, ki so jo izstrelili danes ob 20.08. Gre za raketo «Agena», ki je začela krožiti okoli Zemlje skoraj v okrogeln tiru. Njen perigej je 294 kilometrov, apogeji pa 300 kilometrov.

Izstrelitvi kabine «Gemini 12» je na vabilo ameriške vlade prisostvovala skupina dvajsetih diplomatov, ki so člani odbora OZN za miroljubno uporabljanje vesolja. Od socialističnih držav je samo Romunija sprejela vabilo ameriške vlade. Poljski predstavnik Lachs je prišel samo kot predsednik pravne komisije odbora OZN za vesolje. Tudi SZ, Albanija, Bolgarija, Madžarska in CSSR so članice odbora OZN za vesolje, toda so odklonile vabilo.

V poznih sinočnih urah se je kabina «Gemini 12» začela približevati raketi «Agena». Pri kroženju okoli Zemlje so zabeležili nekatere motnje pri radijski povezavi, toda te so bile le slučajne.

Predvidevajo, da bo «Gemini 12» opravila 58 potovanj okoli Zemlje ter da bo pristala v Atlantskem

Pobuda za reševanje umetnin v Firencah

PALERMO, 11. — V okviru pobude za reševanje firenskega umetniškega premoženja je umetniška galerija «L'Incontro» iz Palerma priredila razstavo slikarskih, kiparskih in grafičnih urah, ki jih bodo umetniki, zasebni lastniki ter lastniki galerij morebiti hoteli razstaviti.

Galerija bo krila vse stroške razstave, kataloga in prodaje umetnin. Čisti dobiček pa je namenjen «Mednarodnemu odboru za reševanje umetnin», ki so ga ustanovili v palači Strozzi v Firencah. Razstava bo odprta v decembru.

Aretiran na bloku tihoapeec z mamili

VENTIMIGLIA (Imperia), 11. — Na novem območnem bloku med Italijo in Francijo na mostu San Lodovico pri Ventimigliji je italijanska obmejna policija aretirala egipčanskega odvetnika 46-letnega Jovefa Batrawsa iz Damitte. Egipčana je policija iskala že od avgusta

Avtobusna nesreča v Kongu: 30 mrtvih

BRAZZAVILLE, 11. — Vsaj trideset potnikov se je smrtno ponesrečilo včeraj pri neki prometni nesreči, ki se je pripetila blizu Bac d'Iba v dolini reke Niari blizu naselja Madingu, kakih 250 km vzhodno od Brazzavillea. Vest je objavil časopis «La voix de la révolution», ki pa o nesreči ni objavil nikakršnih podrobnosti. Zdi se, da je avtobus, poln potnikov, strmoglavil v reko Niari.

KANSAS CITY (Missouri), 11. — Včeraj so policijske oblasti aretirale 31-letnega Josea Loren Moorea, ki je s puško streljal na avtomobilu, ki so se peljali skozi rezidenčni del mesta. Preden se je policistom posređilo, da ga aretirajo, je Moore streljal in zadel pet avtomobilov. Potniki niso bili k sreči zadeti, čeprav so krogle razbile šipe na oknih.

Ker je bil Moore že v psihiatriki bolnišnici, menijo, da je streljal na avtomobile, ker je hudo duševno zmeden.

Ratna Devi: indonezijska lepota

Resna jubilejna izdaja videmskega dnevnika

2.

Na pokrajinskih volitvah so ga izvolili l. 1902 v čedaskem okraju in je bil prvi duhovnik, ki je sedel v pokrajinskem svetu. Ob tej priložnosti je list *«La Patria del Friuli»*, ki ga prav gotovo ni moglo osumiti klerikalizma, pisal, da je *«Trinko izredno nadarjen ter da ga zelo cenijo zaradi njegovega študiranja na Dunaju in drugod... Kot literata, zgodovinarja, folklorista in glasbenika ga cenijo kot zastopnika kulture in razumnosti v našem patriarhalnem semenišču»*.

«Nedvomno je Ivan Trinko največja osebnost, ki jo je dala iz sebe ta plemenita in zapostavljena slovenska zemlja in se zato ne čudimo, da je njegovo ime postalo zastava za vse, ki si prizadevajo dvigniti svoje ljudstvo».

«Naša doba ravna trdo z miti in mi sami ne nameravamo podpirati tistih, ki se majoje. Prav zato ne pomenimo nič novega, kot trdimo, da je nekdo hotel ustvariti iz Ellera in Trinko mit».

«Zgodovina je že točno določila razsežnosti njegovih osebnosti, ki so opazne v oni, včasih naivni romantični viziji stvarnosti, ki je prevladovala v njegovem času. V potrditev te naše trditve bi lahko poudarili, kako ima manjka življenjsko realistična povezava s kulturo in tradicijo resnične Furlanije. Da to drži, opazimo, ako preberemo samo prvo Elleroovo pesem *«Slavia»*, ki jo je posvetil prav Ivanu Trinku».

«Pred zastavo vašo vzhajajo v radostni jutranji zarji o vi pogumni slovenski bratje, o spoštljivo sklanjam svojo latinsko glavo».

«Alla vostra bandiera, spiegata nel ridente alloro del mattino, forti fratelli slavi, io piego il mio fronte latino».

«In tako pesnik Ellero stalno primerja latinske veličine s slovensko prepevajočo rastjo, kjer kakor lahko vsakdo vidi, ni Furlanija drugo kakor navaden dožalek brez lastne individualnosti in brez lastne izvirne civilizacije».

Na podobno vizijo naletimo v nekaterih Trinkovih pesmih, n.p. v dveh pesnitvah *«Oglej se»* in *«Pad Oglej se»*.

Profesor Menis je res odkrito poudaril vse, kar je Trinko pomenil furlanskim Slovincem, in hkrati nakazal, da j. pri naraščajočem zavedanju furlanske nacionalne individualnosti potrebno slediti zgledu Ellera in Trinko v sodelovanju Slovincem in Furlanov v Furlaniji brez starih romantičnih latinskih in slovenskih vizij.

Slavist profesor Aleksander Ivanov je odkril v svojem članku o rezijanskem analogno sodelovanju med italijanskimi, slovenskimi in še posebno slovenskimi znanstveniki pred sto leti, med Baudouinom de Courtenayem, dr. Loschijem, Trinkom, Musonijem, Podrecom, Marinellijem, Potokom in nasprotju s takratnim ignorantskim nacionalizmom po italijanskih listih in v oblastnih uradih kot dandanes. Že dr. Loschi, ki je kot diletantski slavist in poznavalec ruskega in slovenskega jezika deloval kot publicist in profesor v zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja, je smatral za čudno miselnost, se Reszjanji Rusi ali pa njim sorodni. Takšne govorice so nastale zaradi tega, ker so se Reszjanji v stikih z Rusi z njimi lahko sporazumevali kot pač vsi člani slovenske jezikovne skupine. Po miselnosti Aleksandra Ivanova naj bi bilo rezijansko jezikovno vprašanje še dandanes nerešeno, češ da sta sama Matičev in Ljubljani in Perusini iz Vidma zelo vneto proučevala folkloristično rezijansko blago in prišla do dragocenih izsledkov, medtem ko pa rezijansko jezikoslovje ni bilo deležno podobnih znanstvenih preiskav. Verjetno ni prišel profesor Ivanov do glasilskih izsledkov profesorja Ramova v Ljubljani, ki je že pred vojno

določil mesto rezijanske med slovenskimi narečji.

Za beneške Slovence je zanimiv članek cerkvenega zgodovinarja don Guglielma Biasuttija o šestih nadškofih na videmski stolici v sto letih. Edini nadškof, ki je bil Furlan, je bil Andrea Casasola. Ta je bil že tri leta pred l. 1866 nadškof in se ni hotel opredeliti za savojško monarhijo in za Italijo, dokler ni bila podpisana dunajska mirova pogodba dne 3. oktobra 1866 in je prišla tudi Furlanija pod italijansko suverenost. V jubilejni številki *«Messaggera Veneta»* so navedeni hudi spori, ki jih je nadškof imel z oblastmi in prepovedovskim javnim mnenjem. Še huje stvari je doživel v naslednjih letih, ko je bil neke vrste jetnik v lastni škofijiški palači. Beneški Slovinci se lahko pohvalijo, d. edino on ni klonil pred nestrpnim italijanskim nacionalizmom. Medtem ko so n.p. italijanske civilne oblasti skušale čimprej iztrebiti slovenski jezik in so 19. aprila 1869 najstrožje prepovedale rabo slovenskega v osnovnih šolah, je pa nadškof Casasola prav to leto izdal slovenski katekizem za učenje verouka v materinem slovenskem jeziku. Zaradi pretiranega nacionalizma je prišlo celo do nepokorščine nekaterih duhovnikov proti lastnemu nadškofu. Nasledil ga je nadškof Giovanni Berengar od 1884 do 1896, ki je zaradi starčevske onemoglosti prepuštil vodstvo nadškofije kuriji, v kateri so že bili nacionalistični elementi, nad katerimi se je pritoževal duhovnik Peter Podreka. Tretji nadškof je bil dobri Pietro Zamburini od 1897 do 1909, ki je bil dober do Slovincem, toda ni mogel ubraniti slovenskih duhovnikov v zahodni Beneški Sloveniji pred izgonom slovenskega jezika. Ivan Trinko je bil pod nadškofom na vrhuncu svoje dejavnosti kot semeniščni profesor, kot pokrajinski svetovalec in neutrinitni pisec. Četrty nadškof je bil Antonio Rossi od 1910 do 1927, ki je v prvih letih svojega pastirvanja odpravil s Stare gore slovenske kurate in vpeljal kapucine, ki so popolnoma zamenjali slovenski jezik, tako da pravzaprav ne bi mogli opravičati pastirske službe v romarski cerkvi, kjer je glavno opravilo spovedi, a niso znali jezika večine spovedancev. Ni bil kos težkim časom med prvo svetovno vojno, a pod fašizmom je popolnoma odpovedal, tako da ga je moral nadomestiti nadškof Nogara, od 1928 do 1955. Prva leta se je Nogara dobro držal, toda v letih fašističnega ekstremnega nacionalizma je bil preveč kompromisarski diplomat, ki je žrtvoval osnovna načela Kristusovega nauka v škodo cerkve in njenih slovenskih vernikov za kratkotrajno zadovoljitev fašističnih nacionalističnih strasti. Tudi po vojni se nadškof Nogara ni mogel otešiti popuščanja nasproti raznim nacionalističnim ušesnim pri povojnih oblasteh. Od 1956 vodi nadškofijo še preveč dinamični nadškof Zaffanato, ki se je v prvih letih zaletel nasproti Furlanov in Slovincem in so ga šele nauki vatikanskega koncila prav na področju jezika vernikov spravili vsaj deloma na pravo pot pastirja vsem vernikom ne glede na njihov materin jezik. Še vedno pa je pod njim dopuščen mešavina civilnih oblastih in strogo cerkvene zadeve glede jezika proti koncilskim določilom.

Zanimivo je, da so članki o zgodovinskem letu 1866, o sporih med cerkveno oblastjo in civilnimi oblastmi objektivne podani kot pa sta dva uboga članka: prvi o rezistenci po 8. septembra 1943, drugi o politični fiziologiji pod fašizmom, kakor da bi se pisca balo še živih pric, kako je pravzaprav bilo. Dobro, da obstajajo drugi viri, iz katerih se bodo za namci lahko precej bolje poučili. Pač pa so nasprotno članki o civilnem, tehnološkem in znanstvenem napredku Furlanije zelo informativni: o inženirjih in arhi-

tektih, o industrijskih samorastnikih, o celi vrsti izrednih pravnikov, o velikem graditelju, iznajditelju in ustvarjalcu Arturu Magnaniju, ki je prav na Teru na slovenskem ozemlju zgradil prve moderne jezove za izkoriščanje vodne sile. Industrija v Furlaniji ima za seboj nad sto let razvoja in je poznala svoje vzpone pa tudi udarce krize, zlasti v tekstilni industriji. Veliki obeti so v njeni nožarski in pohištveni industriji, največji v industrijskem čudežu Pordenona.

Beneški Slovinci so se v jubilejni številki kar dobro odrezali, pa čeprav jih je Dino Menichini po svoji nacionalistični tradiciji zatajil. Ni pa mogoče zahtevati, da bi v jubilejni številki tiste številne razprave o gospodarskem razvoju Furlanije obravnavale tudi Beneško Slovenijo, ko pa tega ni bilo v nobenem gorskem predelu Furlanije niti ne v Karniji, ki je imela svoje Gortane in druge ljudi, ki se niso utrudili ponavljati svoje zahteve.

A. REJEC
(Konec)

Mnenje francoskih zdravnikov o aktualnem problemu

V Franciji je uporaba «pilule» že sedaj kar močno razširjena

Zadevni zakon je že v razpravi v francoskem parlamentu - Poročilo parlamentarne komisije se sklicuje na svobodo individua kot na eno izmed temeljnih vrednot moderne družbe

Več kot pol milijona francoskih žena že uporablja «pilulo» za kontrolo rojstev in domnevajo, da se bo to število najmanj podvojilo v dveh letih, tudi če ni zakon, o katerem razpravljajo parlament, ne bil odoben. Če pa bo zakon, kot se domneva, izglasovan, se bo ena Francozinja od dveh zatekla k metodi, ki omogoča, da ima ženska otroka, kadar si ga želi. Že sedaj pa lahko v Franciji zdravnik izda recept za nabavo potrebnega proizvoda v lekarni. Če prosilka ni sama določila bolezn, kot so na primer sladkorna bolezen, previsok pritisk, slabost srca, fle-

bitis in še nekatere druge, potem zdravnik recepta navadno ne odreče. Če ga odreče zaradi svojih osebnih načel in prepričanj, potem se lahko prosilka obrne na drugega zdravnika, ki ji bo ugodil.

To je v kratkih besedah stanje, ki so ga ugotovili v diskusijah na nekem nedavnem zasedanju zdravnikov vseh specializacij v Parizu. Po enkrat na leto se namreč specialisti za razne bolezni zbirajo, da se pogovore o svojih poskusih in izkušnjah ter skupno proučijo napredek medicine in ob enem določijo nekatere smernice v svojem delu. Jasno je, da na

tem svojem zasedanju specialisti niso mogli mimo diskusije o velikem in aktualnem problemu, ki je prav kontrola rojstev. Okrog tega problema se je razvila ne samo diskusija, temveč že kar prava bitka. Dva dermatologa sta zavračala, da napravi «pilula» eno žensko od treh bolj grdo; povzročil namreč, da ženska izgubi lase in da jo napadejo kožne bolezni. Ta zavračanja pa so mnogi drugi zdravniki zanikali ter podpirali, da Američanke in Evropejke nordijskih držav, med katerimi je «pilula» zelo razširjena, pač niso videli grde. To mnenje je prevladovalo po izjavi zdrav-

nice Jacqueline Khan-Nathan, ki vodi ginekološko kliniko medicinske fakultete v Parizu in uživa v Franciji velik sloves. «Pilula», je dejala Jacqueline Khan-Nathan, «ne predstavlja absolutno nobene prave nevarnosti za žensko dobro zdravje in je najbolj učinkovita metoda za nezaželeno materinstvo».

Že več let so v raznih mestih Francije odprti uradi «družinskega načrtovanja», kamor se lahko ženske obrnejo za nasvete; ti uradi so pooblaščen, da lahko dajejo naslove zdravnikov, pri katerih je mogoče dobiti recepte, ki so neobhodno potrebni za nabavo «pilule». Potem ko so listi objavili rezultate zadnjega, omenjenega zasedanja, lahko vsaka zdrava ženska ve, da lahko zahteva recept, ne da bi bila v nevarnosti za lastno zdravje, in da lahko za manj kot 700 lir kupi skatlo «pilule». Zdravniki na splošno obnavljajo recepte mesec za mesecem in jih tudi pošiljajo po pošti, razen če se jim ne zdi uместno, da prosilke ponovno kontrolirajo.

Na omenjenem zasedanju je bilo tudi rečeno, da ima «pilula» sedaj že dvajset let in se torej lahko domneva, da ta doba dovoljuje izreči utemeljeno sodbo brez tveganja neprijetnih presenečenj. Zdravniki nikakor ne zanikajo, da antikonceptivsko sredstvo včasih lahko povzroči določeno povečanje teže in tudi kakor lažjo živčno motnjo. Vendar pa pravilo, da se te majhne nevesnosti brez težav lahko tudi odstranijo in jih je treba imeti za nepomembne sprito ugodnosti, ki jih prinaša «pilula». Po mnenju nekaterih ameriških znanstven-

kov «pilula» celo zmanjšuje nevarnost nekaterih ženskih tumorjev: in ne samo, da omogoča preprečitev ponovnega materinstva v prejšnjem razdobju od enega do drugega (kar je za nekatere ženske zelo hudo), temveč je tudi ugotovljeno — tako trdijo ameriški znanstveniki — da zadoštuje prekinitev uporabe «pilule», če ženska kdaj pozneje želi otroka, in v dveh ali treh mesecih po prekinitvi se povrne še celo okrepjena rodovitnost. Uporaba nekega majhnega aparata, ki ga v Franciji imenujejo «sterilet» in ki ga uporablja nekaj tisoč žensk, pa zdravniki odsvetujejo in ga tudi ne marajo predpisovati.

Potem ko so zdravniki nekako problem rešili, se bo še obravnavala poslanska zbornica, in to verjetno še v tem letu, ko bo razpravljala o zakonu za spremembo sedanjih določil, ki prepovedujejo reklamo metod za kontrolo rojstev. V poročilu parlamentarne komisije se kontrolo rojstev prikazuje kot neizogibna v moderni družbi: «Ena izmed temeljnih vrednot moderne družbe, ki je dosegla veliki napredek v civilizaciji, pravi dokument, je svoboda individua. Ob napredku in odkritjih znanosti kaže dovoliti mu bistveno svobodo: namreč to, da odloča, kdaj bo dal življenje». Domnevajo, da bo tako stališče sprejela večina poslancev in da ne bo trajalo dolgo, ko metode, ki dovoljujejo kontrolo rojstev, ne bodo več predstavljale nekega nedotakljivega argumenta, o katerem se ne bi smelo niti razpravljati. Vsekakor je francoska farmacevtska industrija že pripravljena na večjo proizvodnjo, nekateri listi pa objavljajo navodila o uporabi «pilule».

predhodnemu pracomunističnemu.

Milne je prevzel nov gospodar — fevdalna gospoda (knezi, grofi, vitezi) in ta je mlela že nekaj manjše sužnje. Ta je milne vrtele še manj stoletij kot sužnje-posestniki. Ker so mlini pod silo razmer počasi popuščali in se končno ustavili, je njihov posel «prevzel» nov gospodar iz razreda dobrih računarjev z «dare» in «avere». Tega dobro poznamo iz nekaj sto let. Dali so mu ime kapitalizem. Ker pa se vse na tem svetu prej ali kasneje postane, je temu naravnemu zakonu podrejeni tudi ta vseumogilnež. To je zanimiva reč. A zdi se, da je še bolj zanimivo, da so božji mlini delovali najdlje tam daleč v preteklosti, a najbolj naglo popuščajo zadnji. Pravimo, da popuščajo, ker ne popustijo kar čez noč. Kljub vsemu: kljub skrbem, bojazni in dvomu v naslednji dan, kljub krizam in metodam, ki jih ti lisiči in krokodilski mlini mešajo zdaj tukaj zdaj tam — ej, ta Suez, Kongo, Kuba, Vietnam... celo kljub grožnji vseh groženj: atomski bombi — je še vedno bolj blagolasen «gospod» kot pa «tovariš», bolj vseh tudi «gospodom», ki so se mogoče prvi poklonili «tovarišem».

Kaj naj bi se torej čudili, če se je «tovariš» umaknil užaljen in potrt. Resnično nam povem, da so «tovariši» resnično vzljubili tisti, ki so resnično terjali svoje pravice na osnovi medsebojnih dolžnosti celotne tovarišije. V tem pa je bilo veliko poklicanih, a bore malo izvoljenih. In «tovariš» ni znal ne kod ne kam...

Pa bi kdo pripomnil, da je mogoče pisanje drugačno, kot naj ob to modrovanje iz močnega željnika. To gradivo sem zbral tukaj tam. Štel sem ga star in mogoče kot naivnež — za nekaj vredno tudi za nas Tržačane, da lahko obnovimo podobe iz — sanj — in zmerimo, koliko je v naših vseh je zelenja in soka, kje in kakšno so ti sokovi, kje in zakaj se kaj krusi... In tako naprej. Takšna snov se zbere na potovanja, bolj izjemoma in če naletite na sopotnike, ki se ne hranijo le z dnevnimi vestmi in dogodivščinami. Vedno več je potnikov, a vedno manj takih priredovalcev, ker so vagonne zamenjale cestne. Tja se je preselil malone vse kolikaj sodoben svet, predvsem tisti, ki luksuznim vozilo. Ti poslednji namreč vozijo, kaj pomeni pridobitniška praksa v tem in onem pogledu. Večkrat lahko tudi še bolj nazorno razberete, kako težka je moderna bolezen, ki ji pravijo luksuzomanija. Napada v prvi vrsti ženske spol in se loti koži, nohtov, las, oblike, iz avta ali ob njem pa ujame poseben glas in vidni kretnje in gibe take boleštine samozvesti, ki jo občuti tudi razkošno vozilo, ko neka roka energično zapre vrata, se nekam prezirljivo ozre na levo in desno ter se, če ni recimo na bloku obdobjalcev, jezno odprelje. Res huda reč, ta luksuzomanija, in če jo preprepa pamet vedno pospremi z «Bog daj norim pamet!», pomeni, da je tu težko ozdravljiva. Je potemtakem le prav, če ostanemo jaz, ti in on ter oni in one... o, saj nas je še in še... v vagonu ter blagrujem izumitelja Stevensona, ki nam s pomočjo parnega stroja že čez sto let omogoča tako udobno in menda tudi najcenejšo potovanje. Malo je torej dobre bleda gradiva za novično torbo, za enkrat pa vedno več potnikov na poti Trst-Ljubljana in dalje, ki so so Ponterboš — Rdeči ali še prej Rusi most se je že davno pogreznil — «doma» bolj kot Tržačani in poznajo tržaški trg bolj kot mi. Kaj bi jim tloris našega mesta, ko pa imajo druge vire za svoje nabavke in znajo dobro «parazitirati»! Sicer pa imajo tukaj kakšnega od svojih ljudi, ki se je iz varnostnih razlogov zatekel semkaj v svobodni svet in se mogoče lotil trgovanja. Takšni se znajdejo povsod in pravočasno. Tudi pri teh kupcih se že davno nastavlja ustrezna mreža in si z njimi pripravili dobre vire.

Tržaški kramarji navadno najbolj obtežajo poštno kupce, ker se ti v trgovskem lističniku ne spoznajo, in je vse, kar nabavijo, za njihovo lastno potrebo. Tem ni kaj očitati ali se nad njimi spotikati, saj njihova pojava povsod potrdi, da so dorasli zahtevam civilizirane družbe. Le bolni domisljajci z visoko stopnjo samoljublja in samoboževanja iščejo na njih dlake in jezu in skušajo z njimi polniti svoj nacionalistični panj. Ti ljudje — namreč kupci — doma neke s plodnih jugoslovanskih planjav ali gor, jemljejo tukajšnja stvarnost takšno, kot je, in si kot poštnjaki ne morejo misliti, da so v mestu predmet opazovanja s takimi računi, ne morejo, ker pri njih kaj takega ni.

Takih turistov pa je razmeroma malo. V vagonih prevladujejo potniki, ki se jim po vsem pozna, da «paraziti» (kupci), pa bodisi s čemerkoli. Trst je za njih odlično tržišče, ker jim nudijo možnost dobrega zaslužka. So dimo, da prav takim kupcem služijo razne vjugaste vezji. Spretno znajo ravnati z dinarjem in poznajo ponterboške kramarje, ter razumejo njihov trgovski jezik.

J. F.

(Nadaljevanje sledi)

Z MOJE POTI

«Tovariš» se je umaknil užaljen in potrt

2.

Vemo, kje se ti začno, ne vemo pa, kje se končajo, ker je duša nekaj zakulisnega. Vsekakor se nam zdi, da so tisti z bolj «svetimi» luksurnimi vozili še najbolj vidni in topljivi.

Ta pestra družba gospode drži na vojkah kot ravniki dolgo armado, ki se ji je naziv «gospod» premočno prilipil in prepalil njeno kri iz roda v rod. Rečeno je, da božji mlini mešajo počasi. Tam daleč daleč v preteklosti so mlili popolno svobodo, čeprav jo je človeštvo uživalo na svoj način in po postavah, kot so prišle takratni človeški družbi, vko-vani v tiste skromne potrebe in zahteve, ki so se le malo ločile od potreb živali. Temu baje rečejo učeno pracomunistem. Počasi so te mlne nadomestili s takšnimi, ki so mli sužnje, to veliko bogastvo zemljske gospode. Tudi ti mlinski kamni so odpovedali, ker je suženjsko-posestniškemu družbenemu ustroju mnogo, mnogo prej odklenalo kot

V Zagrebu je bila, kot smo poročali včeraj, velika slavnost ob 100-letnici Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti. Na sliki so člani predsedstva, predstavniki ostalih akademij v Jugoslaviji in prvi člani akademije na svečani seji. (Pripomniti velja, da ima zagrebska akademija naslov Jugoslovanske akademije od svoje ustanovitve, torej že davno pred nastankom Jugoslavije)

Kolektivna razstava pri Zerialu (Ul. Madonnina)

Šest slikarjev razstavlja v izloženih prostorih tovarne pohištva Zerial v Ulici Madonnina. Več ali manj so nam znani vsi, razen Serianija, ki tu prikazuje šest velikih akvarelov. Tri pričajo, da Seriani v tem ni ravno novinec. Barve spretno in učinkovito združuje v slikovito prelivajočo se ostenke, ki ponekod mejijo že na mojstrstvo. Tako v kraški pokrajini a še bolj v tihotizirju z lončenino. Z značilnostjo v zlaturneni luči tonečih pestrh barv in sanjsko bujnini zasnovani, tvori Cucek za desetino sil osiše te razstave.

Cucek bi res zaslužil več strokovne pozornosti. Verjetno bi prodorno uspel, če bi s takimi slikami ilustriral knjigo fantastičnih pravljic. Potprežljivo, natančnost in barvni smisel kaže njegov kolaž *«Klov»*, kjer so barvni papirji tako spretno izrezani in nalepljeni, da varljivo slikajo oljnati slike. Deset podob razstavlja tudi Babuder, ki se je presenetljivo hitro izpopolnil v pokrajinarstvu. Prehaja pa sedaj tudi že na slikanje obalnih razgledov. *«Porto Rosega»* je eno takih olj, rahlo a prepičljivo zračno v svojem započetem impresionizmu.

Podoba Ban, Samatorce in bazoviškega kala so stopnice, ki vodijo Babudra nad povprečje tovrstnega slikanja. V prenovljeni krepkejši risalnosti razstavlja Stocchi Thomeis osem tuširank. Poterze so sedaj ravnejše in zato zasnovane manj zapletene, a bolj poglabljene. Tako v listu *«Matis»* in *«Betsabea»*. Prehod opazimo v risbi starega mesta in hiš na hribu, ki se povezujejo na starejšo risbo dveh deklet. Akvarelist Lido Dambrosi je pred meseci imel ravno tu uspešno osebno razstavo. Tedaj je bilo očito, da si je Dambrosi prisvojil res uspešen način slikanja, ki mu je omogočal posrečeno podajanje narave zlasti v slikoviti irji senc obsončenih dreves, migotajočih na obalnem prodru ali kamnitih kraških tleh. To odlike najdemo tudi v večini sedaj prikazanih listov. Tako v sliki gozdne steze, ki se vije sredi tišine poletno sočnega zelenja, in pa gaju za openskim obeliskom. Presenečajo pa nekatere slike, ki se nekako oddaljujejo v bolj ostro podajanje obrisov, posebno v tihotizirju s cvetjem in jesenskimi vejami.

Največje slike najdemo med desetimi olji, ki jih razstavlja Aldo Scaramella. Sta to *«Pariz 800»* in pa *«Westminstrski most»*, znana posebnost njegovega Londona. Motiva in že naslov prve kaže, kako Scaramella čustveno posega v preteklost slikarstva. In tudi ostala olja sama ustvarjajo turbotni vtis starinskih orumenelih slik. Je pa to korak naprej v njegovo boljše ustvarjalnost.

MILKO BAMBIC

«Così fan tutte»

Danes premiera v gledališču «Verdi»

V gledališču «Verdi» je danes zvečer na sporedu že druga premiera letošnje sezone, Mozartova *«Così fan tutte»*. Po vojni jo je gledališče v Trstu uprizorilo v sezoni 1950-51 (oktobra) in potem še enkrat dobrih pet let pozneje (februarja 1956).

Prvič je bila opera uprizorjena l. 1790 v dunajskem Hofburgtheatru. Imela je še kar dober uspeh, toda prav tedaj je umrl cesar Jožef II. in nadaljnje ponovitve so prekinili. Opera pa je Mozartu naročil prav Jožef II. l. 1789, dve leti po operi *«Don Giovanni»* (1787). Cesar je tudi libretistu Lorenzu Da Ponte sam predpisal vsebino po dogodku, ki je bil baje resničen in o katerem se je na Dunaju precej govorilo.

Polagoma si je ta Mozartova opera osvojila Evropo. Vedeti je treba, da so operi nasprotovali taki glasbeni močniki kot Beethoven in Wagner. Prvega ni zadovoljila medla vsebina, Wagner pa je deloma grajal libretto deloma pa samo glasbo, češ da ni na višini oper *«Don Giovanni»* in *«Figarova svatba»*. In vendar je li-

breto najboljši, kar jih je napisal Da Ponte, glasba pa nikakor ne zaostaja za *«Figarovo svatbo»*, temveč je le drugačnaka. Mozart jo je napisal, ko je bil na vrhuncu svoje ustvarjalne sposobnosti. V libretu je videl možnost humorizma, ki pa je lahko z vedno svojo glasbo polnih rok razdaljal. Nasproti skopi karakterizaciji oseb in neizogibnemu popuščanju scenjske dejavnosti je postavil čudovito glasbeno iznajdljivost.

Letošnje uprizoritev v Trstu je pripravil dirigent Olivier de Fabritius, peli pa bodo Lois Albo, Edith Martelli, Franca Mattiuchi, Luigi Albo, Renato Cesari in Paolo Montarsolo.

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 7.00 Koledar - 7.30 Jutranja glasba - 11.30 Šopek slovenskih pesmi - 11.45 Vokalni ansambli - 12.00 Kulturni odmevi - 12.25 za vsakogar nekaj - 13.30 Semeni plošče - 14.45 Motivi Armando Sciascia - 15.00 Glasbena oddaja za mladino - 16.00 Volan - 16.20 Pregled italijanske dramatike - 17.20 Skala in ladja - 17.30 Lepo pisanje - 17.45 Razkuštrane pesmi - 18.15 Umetnost - 18.30 Jazz - 19.00 Pojeta Betty Curtis in Lado Leskovar - 19.15 Družinski obzorik - 19.30 Zabavni ansambli - 20.00 Športna tribuna - 20.35 Teden v Italiji - 20.45 Vokalni sektor Ubaldina Vrabca - 21.00 Za smeh in dobro voljo - 21.30 Valo na ples - 22.30 Za prijeten konec tedna.

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 19.15 — Poročila - 7.15 Jutranja glasba - 10.15 Ritmi - 10.45 Popevke - 11.00 Celantanov klan - 11.15 Plošče - 11.30 Današnji pevci - 12.00 in 13.00 Glasba po želji - 13.40 Za prijetno razpoloženje - 14.00 Popevke - 15.00 Koncert lahke glasbe - 15.45 Pojeta Eri Juvan in Slavko Perović - 16.20 Izbrali ste - 17.00 Opera glasba - 17.40 Jazz - 18.00 in 19.30 Prenos RI - 19.00 Poje Kelly Smith - 22.15 Plesna glasba.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Jutranji pozdrav - 8.45 Neapeljska pesem - 9.00 Operetni motivi - 9.20 Strani iz albuma - 10.05 Operna glasba - 11.30 Jazz - 11.45 Pesmi, ki so v modi -

SOBOTA, 12. NOVEMBRA 1966

13.30 Sobotne radijske kronike - 15.10 Nove pesmi - 15.30 Tribuna mladih - 16.00 Skladbe ital. skladateljev - 16.30 Oddaja za bolnike - 17.25 Izrebanje loterije - 17.30 Opera glasba - 18.00 Glasbena prizma - 18.40 Popevke - 19.20 Delovna Italija - 20.20 Ernesto Caballo: «Lettere a voi» - 21.35 Nove pesmi.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila - 8.40 Poje Marie Laforet - 9.10 Ernie Englund - 9.20 Dva glasova - dva stila - 9.40 Nove pesmi - 9.55 Prijetna glasba - 10.20 Ansambel Alberta Van Dama - 10.30 Pisan sporod - 11.40 Skladbe za orkester - 12.00 Orkestri - 12.20 Opera glasba - 14.05 Pevci - 15.00 Nove pesmi - 15.35 Ital. folklorna glasba - 16.00 Rapsodija - 17.05 Veliki orkestri - 17.35 Izrebanje loterije - 17.40 Plošče za najmlajše - 18.50 Vaši izbranci - 20.00 Jazz - 21.00 «Il trentaminuti» - 21.40 Znanstvena oddaja - 22.00 Lahka glasba.

III. program

18.30 Pregled jugoslovanske kulture - 19.00 Giscler Klebe - 19.15 Koncert - 20.30 Revija revij - 20.40 Lotitve in Rossinijeve skladbe - 21.25 Simf. koncert.

Slovenija

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 — Poročila - 8.05 Glasbena matineja - 8.55 Radijska šola - 9.25 Ansambel Jože Privšek - 9.40 Marjan Vodopivec - 10.15 Iz dveh oper Danila Švara - 10.40 Novost na knjižni polici - 10.55 Glasbena medija - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Koncert orkestralne glasbe - 12.05 Veliki za-

bavni orkestri - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Anton Lajovic - 13.15 Zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam - 14.00 Koncert po željah poslušalcev - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 Skladbe nemških romantikov - 16.00 Vaša dan za vas - 17.05 Gremo v kino - 17.35 Iz filmov in glasbenih revij - 18.15 Sonata od baroka do naših časov - 18.50 S knjižnega trga - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 V svetu operetne glasbe - 20.30 «Spoznavajmo svet in domovino» - 21.30 Ob isti uri se dobimo - 22.10 Oddaja za naše izseljence - 23.05 Zaplešite z nami.

Ital. televizija

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

DOMAČI NOGOMET

Jutri v nedeljo, 13. t.m.
III. amaterska kategorija
Ob 10.30 pri Sv. Alojziju
LIB. BARCOLANA B - VESNA

Ob 10.30 v Boljuncu
UNION - S. SERGIO

Ob 10.30 v Ul. Flavija
S. ANNA - ROSANDRA ZERIAL

Ob 14.30 v Boljuncu
BREG - CAMPANELLE FIDES

Ob 14.30 na stadionu «Prvi maj»
PRIMOREC - COOP

Ob 14.30 v Borgu S. Sergio
ROIANESE - PRIMORJE

Narastalniki
Ob 8.30 na stadionu «Prvi maj»
TERGESTE - BREG

Ob 12.30 na stadionu «Prvi maj»
PRIMORJE - ROIANESE

Juniorji
Ob 12. uri v Borgu S. Sergio
UNION - TRIESTINA

Ob 12.30 v Ul. Flavija
EDERA - PRIMORJE

PRED PRVENSTVOM III. KATEGORIJE

Bo moštvo Brega poseglo v borbo za vodilna mesta?

Prvenstvo tretje kategorije se je sicer že začelo v nedeljo, toda zaradi neuporabnih igrišč so vsa tekmovalna odložila, tako da se bo pričelo v nedeljo z drugim kolom.

Brežani so se na prvenstvo resno pripravili, saj so poleg tekem za SSI odigrali še celo vrsto prijateljskih dvobojev in sicer dve tekmi z Muggeano B. s Primorjem, z Velenjem in z Aurisino. Iz vseh srečanj so izšli zmagovalci, razen v tekmi s Primorjem, s katerim so izenačili.

Letos bo ekipa Brega treniral znani igralec Bublitch, ki bo v moštvo tudi igral. Ni treba posebej poudarjati, da bo njegova prisotnost velika pridobitev za enajsterico. Trener pa bo imel poleg tega na razpolago še celo vrsto igralcev, katerim se bodo na koncu leta pridružili še starejši mladinci.

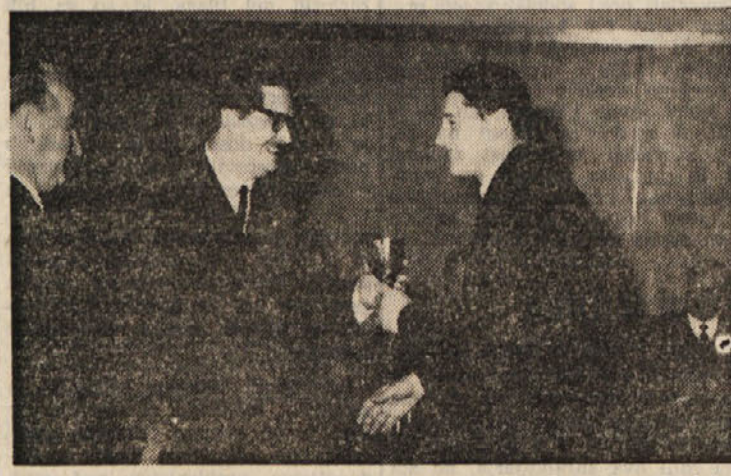
Igralci pa so naslednji:
Vratarji — Baloš, Nardin, Komar.
Branilci — Kozina, Karel Valentič, Petaros.

Krilci — Stojan Maver, Svara, Bertessina, Zocchi, Kariš, Vodopivec, Stranj.

Napadalci — Raica, Rodella, Grabonja, Zerjal, Milan Valentič, Klabonja, Sergio, Campanele, Fides, Flaminia, S. Anna, Muggeana B. Union in Don Bosco.

Ze v nedeljo se bodo nogometaši Brega spoprijeli z enim od kandidatov za drugo kategorijo in sicer s Campanello Fides, ki je bila tudi lanske leto ena najboljših ekip na turnirju. Tekma bo v nedeljo v Boljuncu ob 14.30. Vodstvo društva vabi vse simpatizirajoče in prijatelje Brega, da polnoštevilno podprejo prvi nastop domačega moštva, ki bo imelo letos tako težko nalogo.

K. V.

SAH

HAVANA, 11. — V 6. kolu šahovske olimpiade Jugoslavija vodi v dvoboju z Bolgarijo 2:1 (3). Posamezni rezultati so naslednji:

Ninev - Gligorić remi
Bobocov - Ivkov prekinjeno
Padovski - Matanović 0:1
Molotov - Matulović remi
Ostali izidi 6. kola so naslednji:
ZDA - Madžarska 1,5:1,5 (1)
Danska - Islandija 1:1 (2)
SSSR - Norveška 2,5:0,5 (1)
Rumunija - Argentina 1,5:1,5 (1)
Kuba - Nemčija 0,5:1,5 (1)
SZ - Španija 1:0 (3)

Danes je kapetan sovjetske ekipe Bondarevski pristal, da se razveljavi rezultat prvega dvoboja SZ-ZDA (4:0). To pomeni, da bodo še pred koncem olimpiade odigrali novi dvoboj SZ-ZDA. Po današnjem kolu je stanje v spremeni lestvici naslednje:

Jugoslavija in ZDA 15,5 (1); Argentina 14,5 (1); SZ 14 (3); SSSR in Bolgarija 14 (1); Madžarska 12,5 (1), itd.

Pokali s SSI, Zgoraj — predstavnik SPT izročila pokal članici planinskega društva za najboljšo rezultate v planinsko-orientacijskem pohodu. Spodaj — predstavnik Brega sprejema pokal SFZ za najstevnejšo udeležbo. Na desni — predsednik Zarje izročila pokal (njegovo osebo darilo) predstavniku bazovskih nogometašev za zmago na turnirju SSI

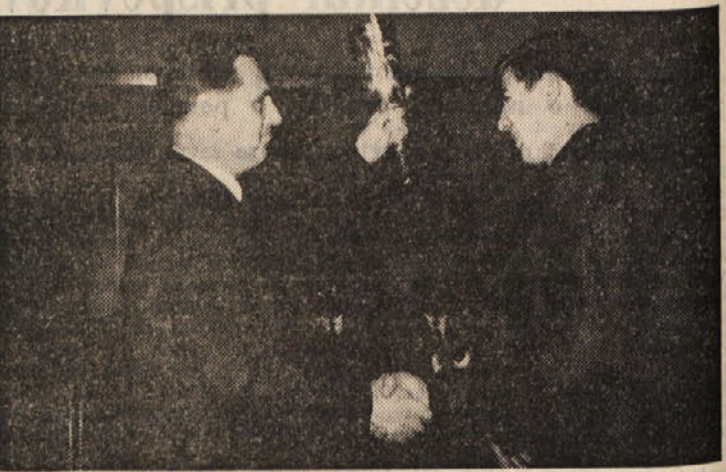
ODTUINTAM

NOGOMET

RIM, 11. — Jutrišnja tekma prvenstva A lige Inter - Roma bodo oddajali v direktnem prenosu po TV. Oddaja bo od 14.25 dalje na prvem kanalu. ...

BRUSEL, 11. — V tekmi sedme skupine turnirja za pokal evropskih držav je Belgija premagala Francijo 2:1 (0:0).

K. V.

MNENJA O PROSEŠKEM PRIMORJU

Verginella: «Favoriti» Zužič: «Letos boljši»

Napad bi moral marsikomu delati preglavice

Predsednik Primorja Miro Strelak je že pred dnevi izrekel svoje mnenje o proseški enajsterici. Pravilo pa je, da spoznamo tudi mnenja drugih. Eden teh je simpatični navijač Primorja Claudio Miliani.

Kaj pa vi mislite o Primorju?

«Nedvomno je Primorje letos izboljšalo svojo igr.»

Kje bo imelo Primorje svojo največjo moč?

«Proseška enajsterica je letos na splošno močnejša. Mislim pa, da bo napad marsikateremu delal preglavice.»

Kaj mislite o spremembi Fragiaco-mo kot prosti bolj organizirano igranje v urejeju obrambne vrste. Zužič pa popolnoma odgovarja vlogi srednjega napadalca. Že v tekmi s Cremaffé se je videlo, da je prednja vrsta postala nevarnejša.»

Se torej strinjate s postavbo, ki jo je navedel predsednik Strelak? «Popolnoma, pa čeprav bi rad videl v tej enajsterici tudi Buccavelli in Trampusu.»

Tudi po vašem mnenju je torej Primorje favorit za zmago v tej skupini?

«Mislim, da je glavni favoriti.» Jasnjo je, da smo hoteli vedeti tudi za mnenje enega najboljših igralcev proseškega Primorja.

Kaj pa vi mislite o Primorju?

«Jasno je, da smo hoteli vedeti tudi za mnenje enega najboljših igralcev proseškega Primorja.»

«Moje mnenje je moštvo boljše od laur.»

V čem vidite izboljšanje?

«V sistemu skupne igre.»

Kakšno vlogo bo Primorje igralo v letošnjem prvenstvu?

«Mislim, da glavno, pa čeprav ne smemo podcenjevati Vesne in Aurisino.»

Tudi Zužič, ki je bil v bližini Verginelle, je hotel izpostaviti svoje mnenje. Rekel je:

«Nedvomno je letos enajsterica boljše, predesem po zaslugi trenerja, ki je znal najti za našo ekipo pravi sistem skupne igre.»

Lani ste igrali še vlogi stoperja, letos pa so vam dali majico številka 9. Vas to nič ne moti?

«Meni je vseeno, kaj igram, če ne je le, da nastopam.»

Se zavedate, da imate sedaj kot srednji napadalec večjo odgovornost?

«Nasprotno, mislim, da je celo manjša.»

Kako to mislite?

«Če sem zgrešil kot stoper, je imel nasprotnik odprto pot do gola. Če bom pa sedaj zgrešil, bom lahko med igrarjem vseeno še kaj popravil.»

Mislite torej postati golodol Primorja?

Odgovora Zužič ni mogel dati, ker se je vmešal Verginella, ki je z nasmeškom pripomnil: «Seveda, če mu jaz ne prekrizam računa.»

Dobrega razpoloženja in upanja na Proseku torej ne manjka. Zeli pa bi le, da nas ne bi besede pri-seških sportovnikov razočarale. Seveda da bi postale resnice. Seveda pa moramo vabiti navijače na tekme na nedeljsko tekmo, ki bo na novem igrišču v naslednji S. Sergio v nedeljo, temveč tudi na druge, ki bodo se na sporedu.

B. R.

Bor-Fari Modena odložena zaradi neugodnega vremena

Tudi moška šesterka plavib bo v nedeljo počivala

Poplave, ki so v številnih predelih opustošile mesta in ceste, so preprečile regularni potek prvenstev. Tako sta bili v prvi moški odbojarski ligi odločeni dve tekmi, v prvi ženski pa jih je bilo odigranih prav toliko.

Zanimivost moške lige je v tem, da so se vsa srečanja končala z rezultatom 3:0. Virtus je v Milanu odpravil domači CSI po treh razburljivih setih in se enkrat dokazal, da še ni v pravi formi. Krepko se je morala potruditi tudi Olimpia, da je spravila na kolena upor-ni Italider, ki je predvsem z agoni-zmizmom nadomestila tehnične po-manjkljivosti. Lažje delo pa sta imeli Ciam in Salvarani, ki sta odpravili Minelli oziroma La Torre.

LESTVICA		V ženski A ligi so poleg sreča-	
Virtus	4	4	0 12 0 8
Olimpia	4	4	0 12 1 8
Ruini	3	3	0 9 1 6
Salvarani	4	3	0 9 3 6
Ciam	4	2	2 8 4 4
CSI Milano	4	2	2 8 4 4
La Torre	4	1	3 5 9 2
Italia Nav.	3	1	2 3 8 2
Ravallio (Trst)	3	1	2 4 8 2
Italider	4	1	3 6 10 2
B. Brummel	3	0	3 4 9 0
Minelli	4	0	4 4 12 0

GORIŠKI NOGOMET

Podgora jutri v Sovodnjah

Zmaga Juventine v prijateljski tekmi s Sovodenjci

V nedeljo bi morala sovodenjska enajsterica igrati drugo prvenstveno tekmo na tujih tleh in sicer proti Moraru. Zaradi poplavljenih igrišč pa so odložili tekmo prve, druge in tretje amaterske kategorije, zaradi česar bodo Sovodenjci igrali zaostalo tekmo 8. decembra. Prosti dan so sovodenjski nogometaši izrabili, da so v zadnji trening-tekmi preizkusili svoje sile. Tekmo s sosednjo Juventino sta obe moštvi lepo zaigrali. Zmagala je sicer Juventina s 4:2, vendar je rezultat brez pomena in ne odgovarja niti poteku igre. Igra se je naglo razvijala po celotni igrišču. Sovodenjci so zadovoljili predvsem na sredi, v zadostni meri tudi v obrambi, napadu pa so primanjkovala zaključna faza ali bolje rečeno, niso streljali v vrata nasprotnika. Lahko tudi rečemo, da na igrišču še ne vlada zaželena disciplina.

Čeprav je bilo videti pomanjkanje skupne igre je trener Cijak vseeno izrazil zadovoljstvo nad enajsterico. Roman Devetak, ki je zopet vrnil v domače moštvo, pa je izjavil: «Ni mogoče trditi, da smo močni v obrambi in vreči vso krivdo za neuspeh na napad. Z Juventino na primer smo izgubili 4:2. Napad je realiziral dvakrat in če mi v obrambi ne bi štirikrat po-

ustili, bi zmagali 2:0. Mislim, da je to vse kar lahko rečem.» V nedeljo bo v Sovodnjah gostovala enajsterica Podgorre. Nasprotnik ni med najmočnejšimi, vendar ga ne smemo podcenjevati. Prav zaradi tega bo treba resno zaigrati, ker ne bi bilo umestno razočarati občinstvo, ki pozna našo zmoglost.

J. V.

NAMIZNI TENIS

Jutri v Trstu Soffitta-Nosari

Jutri v nedeljo bo Soffitta sprejela v goste v predzadnjem kolu italijanskega prvenstva A lige ekipno nosilci Brega. Tekma bo ob 10. uri na stadionu «Prvi maj». Vrediska cesta 7. Za Soffitto bodo nastopili Grechici, Durazano, Fiorano ali Lena, za goste pa Magri, Scarpellini in Gorini.

W. SOMERSET MAUGHAM

48.

ČUDOVITA ŽENSKA

«Dobro. Prinesite steklenico gor. Jaz grem prižgati luč.» Ko se je vrnil, je stala pred ogledalom in se urejevala toliko časa, dokler ni izpil whisky in sedel. Tedaj se je obrnila. Sedel je naslonjaču, v izredno lepi obleki, je bil Tom videti zelo mladosten in privlačen. Vsa grenkoba, ki jo je bila nocoj občutila, vsa mučna ljubosumnost zadnjih dni se je iznenada razpršila v plamenih njene strasti. Sedla je na naslon njegovega naslonjača in mu z roko ljubkujoče božala lase. Tom se je vznevoljen odmaknil.

«Ne delajte tega,» je rekel. «Ne trpim, da so mi lasje v neredu.»

To jo je zadelo kakor nož v srce. Nikoli poprej ni z njo govoril v takem tonu. Zmehčano se je nasmešnila, vstala in sedla na stol nasproti njemu. Kretanja, ki ji je napravil, in besede, ki jih je izgovoril, so mu izdale instinktivno in zdaj ga je bilo zaradi njih skoraj strah. Umizikal se je njenemu pogledu in obraz mu je ponovno zalila nejevolja. Ta trenutek je bil odločilen. Nekaj časa sta molčala in Julija je bila kakor na trnju, vendar se je naposled prisilila k besedi.

«Povejte mi,» je rekla smehljaje se, «ali je Avice Crichton že bil z vami v postelji?»

«Ne, ni, se razume,» je vzkliznil.

«Zakaj ne? Zelo je lepa.»

«Ona ni dekle take vrste. Jaz jo spoštujem.»

Julija se je trudila, da bi se ji na obrazu ne opazilo kaj

čuti. Držala se je popolnoma običajno: prav tako neprizadeto bi bila lahko govorila o opažanju cesarstva ali kraljevi smrti.

«Veste, kaj sem hotela reči? Hotela sem reči, da ste vanjo noro zaljubljeni.» Se zmeraj se je izmikal njenim očem. «Ali ste morebiti z njo zaročeni?»

«Nisem.»

«Ali ste jo zaprosili, da se poroči z vami?»

«Kako bi mogel. Taka prekleta propalica, kakršna sem jaz.»

Govoril je tako strastno, da je bila Julija osupla.

«O čem govorite?»

«Oh, zakaj malititi prazno slamo? Kako morem jaz ponuditi zakon postenemu dekletu? Jaz sem sam vzdrževan fantič, sicer pa prav vi to najbolj veste.»

«Toda ne bodite nori. Zakaj toliko graje zaradi nekaj majhnih daril, ki sem vam jih dal?»

«Ne bi jih smel vzeti. Ves čas sem se zavedal, da ne delam prav. Vse to je šlo tako postopoma, da sploh nisem opazil, kaj se dogaja, vse dokler se nisem pogreznil do vratu. Ne bi smel začeti živeti tako, kakor ste me navajali: to je bilo popolnoma nad mojimi možnostmi. Moral sem si izposojati pri vas denar.»

«Zdelo se mi je povsem naravno, da vam prisrskočin na pomoč, ko ste se znašli v stiski. To sem delala z veseljem.»

«Vem, do mene ste bili zelo taktni. Začel sem si že domisljati, da vam delam uslugo, ko dopuščam, da plačujete moje dolgeve. Pripomogli ste mi k temu, da sem se lahko obnašal kakor propalica.»

«Zal mi je, da to tako razumete.»

Govorila je skoraj z zadovoljstvom, z občutkom razdraženosti.

«V vsem tem ni ničesar, kar bi bilo treba obžalovati. Zeleni ste me in kupili ste me. Ker sem bil tak gad, da sem se dal kupiti — tega seveda niste krivi vi.»

«Od kdaj se tako počutite?»

«Od vsega začeta.»

«To ni res.»

Bilo je jasno, da je njegovo podzavest prebudila ljubezen do deklice, za katero je trdno verjel, da je še nedotaknjena. Nesrečni butel! Ne zaveda se resnice, da bi Avice Crichton šel v posteljo z vsakim pomožnim režiserjem, če bi bila vnaprej prepričana, da ji bo preskrbel kakšno vlogo.

«Če ste zaljubljeni v Avice Crichton, zakaj mi tega ne poveste?» Tom jo je gledal z nesrečnim pogledom, toda nič ji ni odgovoril. «Zakaj mislite, da bi ji uničila priložnost, da dobi vlogo v novi igri? To bi me že morali poznati in ste lahko prepričani, da bi nikoli ne dopustila svojemu čustvenemu razpoloženju, da bi vplivalo na delo v gledališču.»

Tom je komajda verjel besedam, ki jih je slišal.

«Kaj hočete s tem reči?»

«Mislim, da je odkritje. Michaelu jo celo nameravam priporočiti kot zelo dobro igralko.»

«Oh, Julija, vi ste čudovito bitje. Nikoli nisem prav spoznal, kako odlična ženska ste.»

«Moral bi me vprašati, pa bi vam povedala.»

Tom z olajšanjem vzdihne.

«Ljuba moja, vi ste tako dobri.»

«Vem to, zelo vas ljubim. Bilo je čudovito, potepati se z vami naokoli; vi ste bili zmeraj tako na mestu, vi ste pravi dobitek za vsako žensko. Z radostjo sem se vam vdala in bilo mi je drago, ko sem opazila, da ste se tudi vi želeli vdajati meni. Teda pogleda si drug drugemu v oči; nikoli nisem bila v vas bolj zaljubljena kakor vi v mene. Bilo mi je razumljivo, da to ne bo trajalo dolgo; prej ali slej se boste v katero zaljubili, in to bo pomenilo konec. In vi ste se zaljubili, kajne?»

«Da.»

Odločila se je, da mu izsili priznanje, a ko je to storila,

je bila bolečina, ki jo je občutila, še strašnejša. Kljub temu se je dobrodušno smehljala.

«Skupaj sva preživela veliko lepih uric. Mar ne mislite, da je prišel pravi čas za konec našega prijateljstva?»

Govorila je čisto naravno, kakor da se šali, nihče ne bi mogel opaziti, kako je bolest, ki ji razjedala srce, skoraj ne vzdržala. Z grozo je čakala na njegov odgovor.

«Zelo mi je žal, Julija; znova si moram pridobiti spoznavanje do samega sebe.» Gledal jo z vročimi očmi. «Kajne, da se ne jezite name?»

«Zato, ker ste svojo nestalno naklonjenost prenesli z mene na Avice Crichton?» Njene oči so se hudoobno smehljale. «Dragi moj, o, niti najmanj ne. Sicer pa ostanete pri istem poklicu.»

«Neskončno sem vam hvaležen za vse, kar ste zame storili. Ne bi hotel, da bi me imeli za nehalnežna.»

«Oh, ljubi moj, ne govorite takih neumnosti. Ničesar nisem storila za vas.» Julija je vstala. «In zdaj je zares čas, da odidete. Jutri imate v uradu veliko dela, pa tudi jaz sem strašno utrujena.»

Tomu je padel kamen s srca, vendar ni bil popolnoma srečen; nekaj ga je vznemirjalo v njenem glasu; glas je bil prijateljski, vendar zasmehljiv. Čutil je, da je med njima nastala nevidna pregrada. Stopil je k njej, da bi jo poljubil za lahke noč. Za trenutek je oklevala, vendar mu je naposled s prijaznim nasmehom najprej ponudila eno, potem še drugo lice.

«Saj boste znali oditi, kajne?» Z dlanjo si je zakrila usta, ker se ji je zehalo. «Oh, tako sem zaspana.»

Brž ko je odšel, je ugasiła vse luči in odšla k oknu. Previdno se je nagibala skozi zaveso. Slišala je, kako je zaloputnil s hišnimi vrati in videla, kako odhaja. Oziral se je na levo in desno. Torej je iskal taksi. Niti enega ni bilo v bližini; odšel je peš proti parku.

(Nadaljevanje sledi)